

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В2.1 (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по *английски език* във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на знанията, уменията и отношенията, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика.

Тази учебна програма представя общообразователната подготовка по английски език за ученици от XI и XII клас, които след интензивно изучаване на езика в VIII клас постигат ниво В2.1 по Общата европейска езикова рамка в края на XII клас.

Тематичните области, езиковите средства, речевите и писмените дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастта и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за всеки клас и етап на обучение.

Очакваните резултати по четирите умения – слушане, четене, говорене и писане, се основават на Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 от Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира съществените моменти в относително сложни текстове, представени на стандартен език; • да разбира основната информация и конкретни подробности от 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира общото съдържание и извлича основна информация от художествени, научнопопулярни и публицистични текстове по 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <p>При диалогична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да започва, поддържа и завършва разговор (включително подготвено интервю), като активно и равностойно участва в общуването; • да обменя информация по теми, свързани с интересите му; 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да създава логически структурирани и подробни текстове на теми

<p>относително сложни текстове на конкретни и абстрактни теми от различни професионални области;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира лекция или да проследява разговор между носители на езика по позната тема от професионална област, като разбира комуникативните намерения и идентифицира лицата, темата на разговора, мнения и чувства; • да разбира общия смисъл на информация от средствата за масово осведомяване; • да разбира най-общо съдържателята се в текста имплицитна информация; • да използва компенсаторни стратегии за разрешаване на комуникативни проблеми. 	<p>теми, свързани с неговите интереси или актуални за обществото;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да проследява логическата и хронологичната последователност на събитията в текстове от различни области, да открива темата и комуникативното намерение на автора; • да разбира специализирани статии с помощта на речник; • да разбира конкретна информация от текстове, представляващи лична и официална кореспонденция с помощта на речник; • да разбира най-общо съдържателята се в текста имплицитна информация. 	<ul style="list-style-type: none"> • да изразява мнение, чувства и отношение към събития и преживявания; • да аргументира мнението си при дискусия; • да говори сравнително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до стандартните и ненарушаващи разбирането; • да използва компенсаторни комуникативни стратегии. <p>При монологична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да представя информация по теми от различни области, свързани с интересите му; • да обобщава накратко новини, интервюта, документални филми; • да разказва сюжета и отделни моменти от филм, пиеса, литературно произведение; • да изразява и аргументира мнение по поставен въпрос; • да говори сравнително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до стандартните и ненарушаващи разбирането; • да владее компенсаторни комуникативни стратегии. 	<p>от различни области, като използва лексикалното богатство и спазва граматичните и правописните чуждоезикови норми;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да преразказва и прави резюме на текст; • да описва реални или въображаеми събития; • да води официална кореспонденция; • да обобщава информация от различни източници.
---	---	---	--

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
<p>I. Човекът в съвременния свят</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предизвикателства на съвременния начин на живот • Образователни системи и професионална реализация <p>II. Човек и наука</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опазване на планетата Земя. Енергия за утрешния ден • Научни и технически постижения – с мисъл за бъдещите поколения <p>III. Медии и информация</p> <ul style="list-style-type: none"> • Видове медии • Общуване в съвременния свят. Социални мрежи <p>IV. Личност и общество</p> <ul style="list-style-type: none"> • Личен избор и отговорности • Формални и неформални общности – общуване 	<p>СЛУШАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира съществена информация от изказвания и текстове по познати конкретни и абстрактни теми, представени на стандартен език; • да проследява разговор между носители на езика по познати теми от различни професионални области, като разбира комуникативните намерения и идентифицира лицата (цел, адресат), темата на разговора, основни идеи, мнения и чувства; • да разбира общата информация от средствата за масово осведомяване (радиопредавания, интервюта, дискусии, филми); • да открива основни моменти в относително сложни текстове от различни области; • да разбира подробности и да свързва основни моменти в текстове по познати теми; • да разбира имплицитна информация от разговори и текстове по познати теми; • да използва компенсаторни стратегии за разрешаване на комуникативни проблеми. <p>ЧЕТЕНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да извлича основна информация от художествени и научнопопулярни текстове по конкретни и абстрактни теми, свързани с неговите интереси или актуални за 	<p>ФОНЕТИКА Интонационни модели</p> <p>ГРАМАТИКА I. МОРФОЛОГИЯ</p> <p>Съществително име Двойно притежание (<i>a friend of mine, a friend of my sister's</i>)</p> <p>Прилагателно име Словообразователни модели</p> <p>Местоимения</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>one/ones;</i> • reciprocal pronouns (<i>each other, one another</i>); • безлични (<i>you, they, we, one</i>). <p>Глагол Време: функционална интеграция на всички изучени времена Страдателни конструкции: <i>to have/get sth done</i> Употреба на инфинитив – синтактични модели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • инфинитив като подлог, допълнение, сказуемно определение; • инфинитив за цел и резултат (<i>He called to apologize.</i>); • инфинитив след прилагателно и съществително (<i>Nice to see you. You're a</i>

В определени уроци да има елементи и/или рубрика за културата на англоезичните страни, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие. Да има активно приложение на ИКТ в урочната дейност. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.

- обществото, написани на стандартен език;
- да разбира комуникативното намерение на автора (цел, адресат), като определя темата, разграничава основните моменти, проследява сюжетната линия, разграничава персонажите;
  - да разбира същественото в статии от различни области с помощта на речник;
  - да извлича конкретна информация от писма (лични и официални), покани и електронни съобщения, разбирайки изразените в тях намерения, желания и чувства;
  - да проследява логическата и хронологичната последователност на събитията в текстове от различни области;
  - да разбира имплицитна информация в текстове по познати теми;
  - да използва компенсаторни стратегии за разрешаване на комуникативни проблеми.

ГОВОРЕНЕ

Ученикът може:

При диалогична реч

- да участва равностойно в разговор (вкл. подготвено интервю) по познати теми от ежедневието и свързани с интересите му в съответствие на комуникативната задача;
- да търси и да дава конкретна информация по теми, свързани с интересите му;
- да изразява мнение, чувства и отношение към определени събития и преживявания;
- да аргументира мнението си;
- да говори сравнително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до стандартните и ненарушаващи разбирането;
- да съобразява изказването си с комуникативната цел, като използва лексикалното богатство и спазва граматичните

fool to believe her.)

Употреба на инфинитив – продължителна форма, перфектна продължителна форма, страдателна перфектна форма на инфинитива

Употреба на герундий – синтактични модели: герундий като подлог, допълнение, сказуемно определение

Употреба на герундий – страдателна перфектна форма на герундия

Модалност:

- предупреждение (*shouldn't*);
- неизпълнено задължение (*should have done, ought to have done*);
- липса на задължение (*don't have to, don't need to, needn't do, needn't have done*);
- сигурност (*must, can't + do; must, can't + have done*);
- обещание (*shall – 1st person; will*);
- настояване (*shall – 2nd and 3rd person*);
- готовност (*will*);
- нежелание (*won't*).

Imaginary situations (*Wish/If only + would..., I'd rather/sooner + past simple, It's time + past simple/for sb + inf*)

Словообразователни модели: отрицателни представки за глаголи

Условни изречения:

- смесени (*mixed conditionals*).

II. СИНТАКСИС

Ред на прилагателните имена в именната фраза
Съгласуване на подлог и сказуемо: двоен подлог (*Mum and Dad, Mum or Dad, Both I and my brother, Either I or my brother, Neither I nor my brother*)

норми на езика;

- да използва компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми.

При монологична реч

- да представя информация от различни области, свързани с интересите му, като изтъква основните моменти и важни подробности;
- да разказва случки, събития, преживявания от филми, пиеси, книги и др.;
- да прави обобщаващо изказване по зададена или избрана тема, като изразява собствено мнение и се аргументира;
- да говори сравнително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до стандартните и ненарушаващи разбирането;
- да съобразява изказването си с комуникативната цел, като използва лексикалното богатство и спазва граматичните норми на английския език;
- да използва компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми.

ПИСАНЕ

Ученикът може:

- да създава логически свързан и правилно структуриран текст по теми от различни области и в съответствие с комуникативната задача;
- да съставя текст по зададена тема, като изразява мнение и посочва аргументи;
- да пише официално писмо (вкл. електронно);
- да разказва събития, случки и преживявания и да изразява чувства и отношение;
- да преразказва и прави резюме на текст по теми от учебното съдържание;
- да обобщава информация от различни източници;

Съгласуване на подлог и сказуемо: събирателни съществителни имена (*family, government, team, police, cattle*)

Емфатична инверсия след отрицателни думи и рестриктори (*No sooner...than, Not only...but also, Only after/when..., Under no circumstances..., Seldom..., Never..., Barely/hardly/scarcely...when*)

Подложни подчинени изречения и допълнителни подчинени изречения (*Noun clauses as subjects, direct objects, indirect objects, objects of prepositions or adjective complements*):

- *that* noun clauses;
- *wh-* and *if/whether* noun clauses.

Participle clauses: *Finishing the job, she... / Having finished the job, she... / Heart-broken by the news, she...*

Инверсия след *so, such* (*So loud was the music that..., Such is the demand that...*)

Безсъюзно свързване на условни изречения (*Had she known, she would have been there. Were I in your position, I'd find the truth. Were he to come, I would take the offer. Should he come, tell him to wait.*)

Непряка реч:

- предаване на модални глаголи;
- случаи, в които времената не се съгласуват.

ЛЕКСИКА

Включва основни лексикални единици, необходими за самостоятелно използване на езика по предвидените в програмата тематични области.

Изучената лексика се активизира и се обогатяват лексикалните полета, свързани с изучаваните тематични области.

Обръща се внимание на фразови глаголи, колокации, идиоми, както и на организиране на

<ul style="list-style-type: none"> • да съобразява изложението си с комуникативната цел, като използва лексикалното богатство и спазва граматичните и правописните норми на английския език. <p>Всеки писмен текст трябва да е с обем 200-250 думи.</p>	<p>лексикалните единици в синонимни гнезда.</p> <p>Включват се езикови средства за осъществяване на следните речеви актове: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, пожелания за празници, поздравления, предложения, описание, съпоставителна характеристика, планиране на съвместна дейност, разказване, изразяване на аргументирано мнение, преценка и изводи.</p>
---	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишен брой часове в XI клас по учебен план с интензивно изучаване на английски език – 72 часа

Годишен брой часове в XII клас по учебен план с интензивно изучаване на английски език – 62 часа

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас по учебен план с интензивно изучаване на английски език	XII клас по учебен план с интензивно изучаване на английски език
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 2 оценки	минимум 2 оценки
Писмени задачи в клас и домашни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Контролни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Класна работа	1 оценка	1 оценка
Работа по проекти	1 оценка	1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Тази програма дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Обучението по *английски език* дава възможност ученикът:

- да развие езикови, социокултурни и ключови компетентности;
- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на английски език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Обучението се осъществява чрез:

- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на дейностно-ориентиран подход с акцент върху практическото приложение на езика;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и изучаваното по другите учебни предмети и новият материал се съпоставя с изучения;

- **интегрирано изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности;**
- общуване в клас на английски език (български език се използва при необходимост);
- изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при изучаване на социокултурната информация за Обединеното кралство и САЩ.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогаляване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература.
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с учебен предмет математика.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по английски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с всички учебни предмети.
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на английски език, или свързани с културния контекст на англоговорящите страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.);

	<ul style="list-style-type: none"> • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с учебен предмет гражданско образование.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебен предмет български език и литература.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебен предмет физическо възпитание и спорт.